

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ З БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти під час освітнього процесу в навчальному закладі поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування в закладі освіти та на його території.

1.2. Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах та закладах освіти», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669.

1.3. Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та інструкцій які діють в університеті.

2. Загальні відомості про заклад освіти.

Український державний університет імені Михайла Драгоманова - вищий навчальний заклад IV рівня акредитації в Україні, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Університет розташований в м. Києві і має 6 навчальних корпусів, 7 гуртожитків, 12 факультетів, 4 інститутів, Наукову бібліотеку, сучасний спорткомплекс з плавальними басейнами та ігровими майданчиками, де проводяться міжнародні ігри з різних видів спорту, а також комп'ютерні класи, їдальні, спортивно-оздоровчі табори, Центр культури та мистецтв, у якому функціонують численні самодіяльні колективи

Університет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», інших нормативно-правових актів України та Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова. Здійснюється підготовка фахівців за власними освітніми та науковими програмами, що є підставою для присудження відповідних ступенів вищої освіти: молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор мистецтва, доктор наук.

Основними завданнями університету є: провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями; провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів

вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі.

Український державний університет імені Михайла Драгоманова має розгалужену систему наукового співробітництва з провідними вищими навчальними закладами і науковими установами США, Швеції, Франції, Польщі, Словаччини, Болгарії, Китаю, та інших країн.

Датою заснування університету має вважатись 21 листопада (4 грудня за новим стилем) 1834 року. Але за час свого існування університет зазнав чимало реорганізацій.

У 1834 р. – фактичне відкриття «особливого виховного закладу» при Київському університеті Св. Володимира - Педагогічного інституту;

У 1858 році відбулось перетворення Педагогічного інституту у Вищі дворічні педагогічні курси при Університеті Св. Володимира;

1863 рік - створення на їх основі самостійного навчального закладу - Київських Вищих педагогічних курсів;

1867 рік - відтворення Вищих педагогічних курсів при Університеті Св. Володимира, їх співробітництво із «зовнішніми» курсами;

1909 - перетворення Київських Вищих педагогічних чоловічих курсів в Учительський інститут;

1920 рік - включення Університету Св. Володимира, Вищих жіночих курсів (Університету Св. Ольги), Учительського інституту та інших закладів до Київського інституту народної освіти імені М.П. Драгоманова;

1933 рік - Перетворення КІНО імені М.П. Драгоманова в Київський педагогічний інститут імені О.М. Горького (з 1936 р.)

1991 - створення на цій основі Київського Державного педагогічного університету та повернення йому імені М.П. Драгоманова;

1993 - створення на цій базі Українського державного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, який у 1997 році набув статусу Національного.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 758-р від 27 серпня 2022 року було утворено Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

3. Загальні правила безпеки в умовах воєнного стану.

3.1. Завжди мати при собі документ, що затверджує особу, відомості про групу своєї крові, дані про можливі проблеми зі здоров'ям (алергію на медичні препарати тощо).

3.2. Зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації.

3.3. Закачати додаток «Повітряна тривога», а також «Київ цифровий», щоб миттєво отримувати інформацію про повітряну тривогу і бачити найближчі укриття, які розташовані поряд з вами.

3.4. До споруд цивільного захисту (сховищ) при вході/виходу з приміщень пересувайте сходами дотримуючись правила правої руки з метою уникнення тисняви.

3.5. Уникайте місць скупчення людей.

3.6. Не вступайте у суперечки з незнайомими людьми, уникайте можливих провокацій.

3.7. У разі потрапляння в район обстрілу сховайтесь у найближчу захисну споруду цивільної оборони, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття слід використовувати нерівності рельєфу (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття – треба лягти на землю головою в сторону протилежну вибухам, голову прикрити руками (за наявності для прикриття голови використовувати валізу або інші речі). Не виходьте з укриття до кінця обстрілу.

3.8. Не рекомендується:

- підходити до вікон, якщо почуєте постріли;
- стояти чи перебігати під обстрілами;
- конфліктувати з озброєними людьми;
- спостерігати за ходом бойових дій;
- носити армійську форму чи камуфльований одяг;
- підбирати покинуту зброю або боєприпаси.

Комендантська година

Комендантська година (заборонений час) – це заборона перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без спеціально виданих перепусток і посвідчень. Перепустки діють лише в межах території, де запроваджено комендантську годину та їх облік також здійснюється комендатурою на території, де запроваджено комендантську годину. За не виконання вимог законодавства порушник відповідає в порядку встановленого Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Повітряна тривога

Повітряна тривога – сигнал оповіщення населення про загрозу атаки з повітря. Сирена говорить про те, що на певний регіон насувається авіація, яка може атакувати бомбами або ракетами, чи ракета вже випущена. Сирена, не єдиний спосіб дізнатися про ракетну загрозу. Завдяки вбудованій системі оповіщення, повідомлення про повітряну тривогу висвічується на екранах

смартфонів. Є мобільні додатки для отримання оперативної інформації про початок та скасування повітряної тривоги – «Повітряна тривога», а про сирену в м.Києві повідомляє додаток «Київ цифровий».

В разі оголошення «Повітряна тривога» необхідно терміново прослідкувати в укриття цивільного захисту та перебувати там до відбою. Надійним укриттям на випадок ракетної атаки є станції метро, спеціально обладнанні бомбосховища, підвали будинків, підземні паркінги (в м.Києві можна орієнтуватися через додаток «Київ цифровий» - «Мапа стійкості»). Залишаючи під час тривоги в приміщенні, слід використовувати правило двох стін – ховатися в місці, яке знаходиться за другою від фасаду опорною стіною (зазвичай, це тамбур, коридор).

4. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу.

4.1. Безпека життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу в закладі ґрунтується на свідомому і сумлінному виконанні правил та обов'язків і є необхідною умовою організації ефективного навчання. Під час знаходження в навчальному закладі потрібно усвідомлювати наслідки своїх дій, щоб не створити небезпечну ситуацію, виробивши відчуття особистої безпеки та безпеки оточуючих, розуміти те, що безпека, перш за все, залежить від кожної людини, її ставлення до навколишнього середовища та інших людей.

4.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати вимоги з безпеки життєдіяльності, передбачені відповідними правилами та інструкціями, дотримуватися дисципліни, сумлінно навчатися;
- приходити за 10 хв до початку навчальних занять;
- заходити до навчального кабінету, аудиторії, лабораторії та виходити з нього тільки з дозволу викладача;
- бережно і дбайливо ставитися до майна університету: берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники тощо;
- при виконанні лабораторних робіт ретельно дотримуватися первинних інструктажів. Виконувати лише ту роботу, яку доручив викладач;
- при виявленні неполадок в обладнанні, негайно повідомити викладача;
- сумлінно дотримуватись правил особистої гігієни і санітарних норм;
- під час навчального процесу не бігати в аудиторіях, коридорах навчального закладу;
- поводити себе толерантно, не провокувати словами, діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки під час освітнього процесу;
- не підходити до відкритих вікон, починаючи з 2 поверху;
- не підходити близько до внутрішніх балконів та не перехилитися через них, не спускатися перилами сходів;

- бути обережним у найбільш травмонебезпечних місця (сходи, скляні двері кабінетів та коридорів, тощо);
- дотримуватися вимог з електробезпеки. Під час експлуатації електроустановок не дозволяється:
 - використовувати кабелі і проводи із пошкодженою ізоляцією або такою ізоляцією, що втратила захисні властивості;
 - зав'язувати і скручувати електропроводи;
 - залишати під напругою електричні проводи і кабелі з неізольованими кінцями;
 - переносити ввімкнені прилади та ремонтувати обладнання, яке знаходиться під напругою;
 - користуватися електричними нагрівальними приладами, обладнанням в навчальних приміщеннях;
 - користуватися пошкодженими (несправними) розетками;
 - застосовувати саморобні подовжувачі, які не відповідають вимогам ПУЕ щодо переносних (пересувних) електропроводів;
 - самостійно усувати несправності електромережі і електрообладнання;
 - залишати без нагляду ввімкненні в електромережу електричні пристрої.
- курити у спеціально відведеному місці;
- не вживати алкогольні напої, наркотичні речовини;
- не виносити з університету матеріальні цінності;
- не приносити до університету небезпечні предмети (ріжучі, колючі, вибухові, вогнебезпечні, газові балончики, петарди та інше).

4.3. Під час навчального процесу у випадку сигналу «Повітряна тривога» здобувач виконує вказівки викладача, адміністрації і йде до найближчого укриття.

4.4. Виконання вимог інструкцій, нормативних актів з безпеки життєдіяльності, правил безпечної роботи під час навчально-виховного процесу, співпраця з адміністрацією університету щодо створення безпечних умов для навчання є запорукою безпеки вас і оточуючих. Про всі небезпечні фактори, які виникли під час освітнього процесу, повідомити викладача, адміністрацію.

5. Вимоги пожежної безпеки в навчальному закладі.

Правила пожежної безпеки регламентуються «Правилами пожежної безпеки в Україні».

5.1. При виникненні пожежі не панікувати, а виконувати вимоги інструкції та вказівки викладачів щодо виходу в безпечне від вогню місце.

5.2. Куріння на території закладу освіти дозволяється лише в спеціально відведених місцях.

5.3. Заборонено використання легкозаймистих, горючих та вогнебезпечних матеріалів, застосовувати в приміщеннях відкритий вогонь (паяльні лампи, факели, запальнички та ін.).

5.4. На території закладу освіти не можна розкладати багаття, спалювати сміття, відходи, пакувальні матеріали.

5.5. Під час навчальних занять, масових заходів у разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки - негайно повідомити куратора, викладача або адміністрацію.

5.6. Не можна збиратися під час проведення масових заходів, перерв біля проходів, входів та виходів, сходинок та аварійних виходів у приміщенні вестибюлю; загороджувати предметами проходи. Слід залишати їх завжди вільними для здійснення евакуації у разі надзвичайної ситуації.

5.7. У разі виникнення пожежі або аварійної ситуації потрібно:

- негайно повідомити про це викладача, адміністрацію;
- після евакуації вишикуватися в зазначеному місці і під час переклички зазначити свою присутність для обліку евакуйованих здобувачів освіти. Не йти нікуди без дозволу викладача після евакуації;
- якщо непередбачувана ситуація виходить з-під контролю, слід терміново зв'язатися за телефонним номером 101, повідомити про пожежу або аварійну ситуацію, назвати своє прізвище, ім'я та адресу закладу освіти, номер телефону. Коротко описати ситуацію: кількість людей, відкритий чи закритий вогонь, наявність диму.

5.8. Правила поведінки під час пожежі в навчальному закладі (аудиторії) у випадку, коли поруч зі студентом немає викладача:

- якщо можна вийти з аудиторії через двері — слід рятуватися самому і допомогти іншим людям;
- перш ніж визирнути в коридор, слід торкнутися тильною стороною долоні ручки входних дверей. Якщо вона гаряча, то відчиняти не можна - там пожежа. Якщо ручка дверей холодна, потрібно визирнути в коридор. Якщо там вогонь або багато диму - слід зачинити двері, закрити щілини під дверима ганчірками (краще вологими ганчірками), зателефонувати за номером 101 й чекати на допомогу рятувальників, періодично подавати сигнали рятувальникам;
- під час пожежі не можна ховатися в глухі кути, під стіл, в шафи, у комору та ін., слід ближче підходити до вікна щоб Вас було видно;
- у сильно задимленому приміщенні рухайтесь поповзом або пригинаючись;
- для захисту від чадного газу необхідно дихати через зволожену тканину;
- виходити із осередку пожежі слід в той бік, звідки віє вітер;
- під час пожежі ліфтами не користуємося, а тільки сходами;

- якщо вихід перекрито вогнем, а студент перебуває не вище другого поверху або поряд є дерево чи пожежна драбина, слід вибиратися з аудиторії через вікно;
- якщо загорівся ваш одяг, падайте на підлогу, землю і перевертайтеся, щоб збити полум'я, ні в якому разі не біжіть - це ще більше роздуває вогонь;
- для гасіння пожежі використовуйте вогнегасники, пожежні гідранти та інші засоби, якщо ви вмієте ними користуватися.

6. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

6.1. Інформація про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення, інших видів небезпек надходить по системі оповіщення від місцевого штабу цивільного захисту, по радіо, телебаченню, пресою та іншими засобами зв'язку, а також від педагогічних працівників та адміністрації навчального закладу.

6.2. У разі виникнення надзвичайної ситуації радіоактивного хімічного, бактеріологічного зараження та інших видів небезпеки:

- слід чітко виконувати вказівки та інструкції викладача, адміністрації, медичних робітників;
- категорично заборонено підходити до вікон, розгерметизовувати їх та відчиняти;
- якщо в кімнату приміщення, у якому ви перебуваєте, через щілини, незачинені вікна потрапляє уражене повітря, слід негайно повідомити про це викладача, адміністрацію;
- якщо в кімнаті приміщення, у якому ви перебуваєте, наявне забруднення ртуттю, потрібно негайно відійти від зараженого місця, нічого не чіпати руками та негайно повідомити про це викладача, адміністрацію;
- вживати воду та їжу, тільки ту, яку організували педагогічні працівники, адміністрація, адже вода в крані може бути зараженою і їжа, що перебувала на повітрі - теж ураженою;
- однією з провідних методик із попередження радіоактивного захворювання є йодопротекція.

6.3. Під час виникнення загрози затоплення чітко виконувати розпорядження й вказівки педагогічних працівників, адміністрації: перебувати у зазначеному місці й стежити за тим, щоб була відключена електрика й вода в приміщенні, у якому ви перебуваєте.

6.4. При снігових бурях, ураганах, смерчах та інших стихійних лихах слід чітко виконувати розпорядження і вказівки педагогічних працівників, адміністрації: перебувати у зазначеному місці. Категорично заборонено

підходити до вікон і дверей, відчиняти їх. Слід чітко виконувати вказівки щодо евакуації.

6.5. У разі надзвичайних ситуацій епідемічного характеру:

- слід мати при собі ватно-марлеву пов'язку;
- не давати засобів особистої гігієни в чуже користування;
- користуватися особистим посудом, питною водою та ємкостями для пиття;
- частіше перебувати на свіжому повітрі й вживати заходів щодо попередження інфекційних захворювань.

6.6. У разі виникнення землетрусу й обвалу будівлі закладу освіти, діяти за такими правилами:

- покликати на допомогу;
- якщо хтось відгукнувся, повідомити про місце перебування і що сталося;
- спокійно чекати, поки розберуть завал;
- якщо ніхто не чує, спробувати звільнити руки й ноги;
- визначити, якими предметами завалено;
- якщо вони не надто важкі, обережно розбирати завал. Намагатися не зачепити те, на чому все тримається;
- якщо не видно, чим завалено, або предмети, які на вас упали, дуже важкі, терпляче кликати на допомогу протягом кілька годин;
- якщо ніхто не чує, все-таки спробувати розібрати завал;
- звільнившись, оглянути себе. За потреби, надати собі першу допомогу;
- якщо не зможете вибратися з будинку, слід сповістити про себе (за можливості скористатися телефоном мобільного зв'язку, стукати по трубах опалення, голосно кликати на допомогу);
- очікуючи на допомогу, слід намагатися уникнути переохолодження: постелити щось на підлогу, лягти на бік, підклавши під себе руку, коліна підтягнути до грудей.

7. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, ознайомлення з правилами дорожнього руху.

Здобувачі освіти під час перебування на вулиці за межами закладу освіти зобов'язані:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку. Якщо немає тротуарів, пішохідних доріжок або пересуватися по них неможливо, пішоходи можуть рухатися велосипедними доріжками, тримаючись правого боку і не утруднюючи рух на велосипедах, або в один ряд узбіччям, тримаючись якомога правіше, а у разі його відсутності або неможливості рухатися по ньому – по краю проїзної частини назустріч руху транспортних засобів. При цьому треба бути обережним і не заважати іншим учасникам дорожнього руху;

- переходити проїжджу частину по пішохідних переходах, у тому числі підземних і надземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- за межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини, повинні йти назустріч руху транспортних засобів керуватися сигналами регулювальника та світлофора (переходити тільки на зелений сигнал для пішохода) в місцях із регульованим дорожнім рухом;
- у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного та (або) синього кольору і (або) спеціальним звуковим сигналом пішоходи повинні утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її;
- перед виходом на проїзну частину з-за транспортних засобів, що стоять, та будь-яких об'єктів, що обмежують оглядовість, пішоходи повинні впевнитися у відсутності транспортних засобів, що наближаються;
- чекати транспортний засіб пішоходи повинні на тротуарах, посадкових майданчиках, а якщо вони відсутні, – на тротуарі чи узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.
- здійснювати посадку і висадку лише після припинення руху транспортного засобу;
- не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом (тролейбусом, автобусом, трамваєм, маршрутним таксі);
- під час руху на автомобілі бути пристебнутим паском безпеки, а на мотоциклі — в застебнутому мотошоломі;
- при користуванні велосипедом без двигуна зобов'язані:
 - ✓ їздити по спеціальних велосипедних доріжках, а в разі їх відсутності - по краю проїжджої частини дороги, вулиці чи узбіччю;
 - ✓ використовувати технічно справний та належним чином обладнаний велосипед;
 - ✓ не перевозити вантажів, що заважають керувати;
 - ✓ не перевозити пасажирів, за винятком дітей віком до семи років на спеціально обладнаному сидінні;
- при користуванні електричкою і метрополітенем забороняється: підходити до краю платформи, зістрибувати на колію, забиратися на платформу, притулятися до дверей та виглядати з вікна електропотягу;
- у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, повинні використовувати світловідбивні елементи (стрічку, наклейку, жилет тощо) або бути в одязі, який має світлоповертальні елементи, для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху.

8. Побутовий травматизм. Попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.

Під нещасними випадками в побуті слід розуміти травми, які не пов'язані з освітнім процесом.

Факт ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку встановлює і засвідчує лікувально-профілактичний заклад. Документом, що підтверджує ушкодження здоров'я особи, є листок непрацездатності чи довідка з лікувально-профілактичного закладу.

Для попередження побутового травматизму слід чітко виконувати правила безпеки життєдіяльності, бути обережним щодо особистого стану здоров'я та стану здоров'я оточуючих. Застосовувати знання щодо попередження травм, отримані на заняттях основ здоров'я, безпеки життєдіяльності тощо.

Дії у разі нещасних випадків у побуті:

- заспокоїтися та заспокоїти оточуючих;
- викликати швидку допомогу за телефоном – 103;
- за можливості надати потерпілому першу (долікарську) допомогу.

9. Долікарська допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій та ін., які сталися під час освітнього процесу.

9.1. У разі виявлення аварійної ситуації, під час якої постраждалий отримав певні ушкодження, негайно повідомити про це педагогічних працівників - викладачів, адміністрацію.

9.2. У разі відсутності педагогічних працівників ні в якому разі не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно реагувати на ситуацію та самостійно викликати швидку медичну допомогу за телефонним номером 103, описавши коротко стан здоров'я та ушкодження, які отримав постраждалий. Обов'язково потрібно коротко описати ситуацію, назвати адресу, де відбувалася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище, ім'я та номер телефону.

Номери телефонів служб екстреної допомоги:

- 101 – пожежна служба;
- 102 – поліція;
- 103 – швидка медична допомога;
- 104 – газова служба;
- 112 – служба екстреної допомоги

9.3. При нещасних випадках дуже важливо до приїзду лікаря своєчасно надати першу долікарську допомогу потерпілому, діяти відповідно до інструкції № 120 «по наданню допомоги під час нещасних випадків», затвердженої наказом ректором Університету № 327 від 08.09.2023 р.

РЕЄСТРАЦІЯ
вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яка проводила інструктаж	Підпис	
				особи, яка проводила інструктаж	особи, яку інструктували
1	2	3	4	5	6

Додаток 3

 (назва закладу освіти)

Розпочато: _____ 20__ р.
 Закінчено: _____ 20__ р.

ЖУРНАЛ
реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів здобувачів освіти
з безпеки життєдіяльності

 (кабінет, лабораторія, цех, майстерня, спортзал тощо)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас група	Назва інструктажу, назва інструкції	Прізвище, ім'я, по батькові, посада особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи, яку інструктували
1	2	3	4	5	6	7	8